

Synagogan Adat Jisrael.

Den har legat där sedan 1917 men många stockholmare, ja till och med boende runt om i kvarteren på Södermalm, vet inte om att det gamla huset på S:t Paulsgatan 13 inrymmer en synagoga.

Här är det gudstjänster varje vardag, i högsta grad på sabbaten och under de judiska helgerna, då lokalen fylls upp. Precis då som nu är synagogan Adat Jisrael (på svenska Israels församling), mötesplatsen för många traditionella judar i Stockholm. Många med rötter i Östeuropa. På senare tid kommer även judar från Israel som vuxit upp i sfardiska familjer, alltså judar med ursprung i något av Främre Orientens länder.

Det var i arbetarkvarteren på Söder som judarna hittade sina hem i slutet av 1800-talet när man flydde fattigdomen i Tsarrysland och det var i samma områden många av flyktingarna efter andra världskrigets fasor fick sina första hem i huvudstaden.

Det var i Adat Jisrael man kunde återskapa känslan av det som nu var borta, den lilla synagogan som kanske legat i en rysk, polsk, ungersk eller rumänsk by. Man samspråkade på jiddisch och gudstjänsten hölls på det sätt man var van vid. Ingen orgel eller kör som i den stora synagogan på Warendorffsgatan dit de mer emanciperade svensk-judiska släkterna gick. Judar som nog många av "söderjudarna" då betraktade som mer svenska än judiska.

Idag finns inte dessa kulturella och geografiska gränser kvar, men traditionerna lever vidare på S:t Paulsgatan 13, de sitter i väggarna och hos barn, barnbarn och barnbarnsbarn till dessa immigranter och flyktingar.

Att göra ett besök på Adat Jisrael är inte bara en lektion i judendomens innersta väsen utan även en kulturhistorisk återkoppling till en värld som inte finns kvar i dagens Östeuropa men som trots allt få vet om att det lever vidare på en av Söders smala gator.

Adat Jisrael i litteraturen:

Leif Zern, teaterkritiker och författare beskriver sina minnen av Adat Jisrael i boken "Kaddish på motorcykel".

"Jag trivdes där inne i den trånga vestibulen. Det var en annan värld och den var min också. Sommaren trängde aldrig hit in. Vintern ångade av värme från elementen. Årstiderna gick upp i varandra och fick tiden att stå stilla, full av hemligheter och minnen som letade sig tillbaka till historien, till exotiska länder och städer som vi aldrig fick läsa om i skolan".

Per Ahlmark, f d vice statsminister och ledare för Folkpartiet. Riksdagsledamot åren 1967 – 1979.

"Hundra meter från vårt hem låg den ortodoxa synagogan på S:t Paulsgatan. På sensommaren 1945 började jag skolan. Minst två gånger varje dag måste jag då, mellan sex och tolv års ålder, ha passerat synagogan, utan att någon berättade för mig att människorna där själva hade levt under hotet om utplåning. Åtskilliga av dem var säkert överlevande från Förintelsen."

Stieg Larsson, författaren av Millenniumtrilogin om ett hemligt möte mellan judiska kommissarien Jan Bublanski och Dragan Armanskij:

"Klockan var strax efter åtta på lördagskvällen då Dragan Armanskij lämnade kontoret och promenerade till Söderförsamlingens synagoga på S:t Paulsgatan. Han knackade på, presenterade sig och blev insläppt av rabbinen själv."

Till Adat Jisrael kommer både yngre och äldre kvinnor och män.

Vi träffas på vardagsmorgnar och har gudstjänst i en dryg timme för att sedan ta en gemensam frukost. Den mest besökta dagen är ju självklart Sabbaten, på lördagar och vid de judiska helgdagarna.

Synagogan är inte bara en mötesplats för böner utan också en läroplats.

Tillsammans med rabbinen studerar vi flera gånger varje vecka, Torah och de judiska texterna.

Vi erbjuder efter överenskommelse, att visa synagogan för intresserade grupper. Det brukar ta cirka 1 – 1,5 timme.

För ytterligare information och kostnad för visning, se Synagogaföreningens Adat Jisrael's hemsida, www.adatjisrael.se

Med vänlig hälsning,

Synagogan Adat Jisrael

www.adatjisrael.se

info@adatjisrael.se – för bokning.